

Erikseen kannattaa mainita kohdan A 16 kirjatentin kohtalo: ensi syksynä voi valita kirjat, jotka haluaa tenttiä, kirjallistasta jossa toivottavasti kaikkien mielestä on riittävästi kiinnostavaa luettavaa. Jos ratkaisu osoittautuu onnistuneeksi, sitä voitaneen soveltaa muihinkin kirjatentteihin.

Toinen havainto on tylympää sorttia: toteutuneet muutokset ovat sittenkin vielä pieniä kokonaisuutta ajatellen. Tämä ei tosiaankaan ole mitenkään kummallista, koska nykytilanteessa kukaan ei ehdi paneutua uusimistyöhön kunnolla. Ongelma on suurin syventävien opintojen kohdalla, laviopiskelijat ja -opettajat kun tunnetusti ovat kovin kiireisiä. Toivoa sopii, että vuosittaiset pikkumuutokset kasaantuvat niin, että tutkinto pikkuhiljaa jatkuvasti kehittyy eikä jurraa ikuisesti samassa ympyrässä. Jonkinnäköistä "johtotähteä" tosiaan kaivataan.

Ja lopuksi: kiitokset kaikille urakkaan osallistuneille. Uskon, ettei työmme ollut turhaa.

J. H

PS. Laitoskokousten pöytäkirjat ovat nähtävissä ilmoitustaululla. Käypä vilkaisemassa mitä uudistuksia on toteutettu!

VIINAN VAROITUKSIA VUODELTA 1644

ENÄMBI VIINA SAATTAA IHMISEN TOMPELIXI,
VIISAAT WILLIDZE JA HULLUT TEKE VIELÄ HULLUMMAX,
TURMELE TAIDON, SYTYTTÄ HECUMAN, SAATTA CAPINAN
JA PUNAISET SILMÄT: TEKE KÖYHÄXI JA KIWULOISEXI,
ILMOITTA SALAISUUDET, KEHOITTA JUMALAN WIHAN, JA
SAATTA CADOTUXEN. SENTÄHDEN EI YXIKÄN PIDÄ JUOMAN
ENÄ CUIN TARPEEXI JA TERWEYDEXI. JUODA MYÖS ILO
PICARIT, ELI ILOXI YSTÄWÄLLISES COCOUXIS EI OLE
KIELTY, COSCA YLÖNPALTISUS ESTETYXI TULE JA TAITO
TIETO JA YMMÄRRYS TALLES ON, JA WIRKANS TÖIHIN
SOVELIAS. PITÄ SIIS WAARI OTETTAMAN, ETTEI YXIKÄN
MÄÄRÄ MITAL JA YLÖNPALTISUDEL PACOTA JA YLLYTÄ
TOISTANS (ERINOMAISESTI NUORUCAISIA JA WAIMO WÄKE,
JA EI YHTÄKÄN) YLIDZE SEN JUMALISEN TAHDON, WOIMAN,
TERWEYDEN JA CUNNIALLISTUUDEN.

"UUTISET JA SÄÄ"

eli oodi radiolle

RADIOSTA KUULUU HUMPPIA, RADIOSTA KUULUU
UUTISIA, RADIOSTA KUULUU ROKKIA, RADIOSTA
KUULUU JENKKOJA.

HAASTAMME SÄVIKSEEN TEPÖN, TÖPÖN, PÖPÖN, HAPON
JA HÖPÖN HAASTEeseen VASTAAHISESSA
MENETETTYJEN RAHOJEN HINNALLA.

MEKSIKOSSA ON OLLUT TUNNETUN HISTORIAN
PAHIN MAANJÄRISTYS.

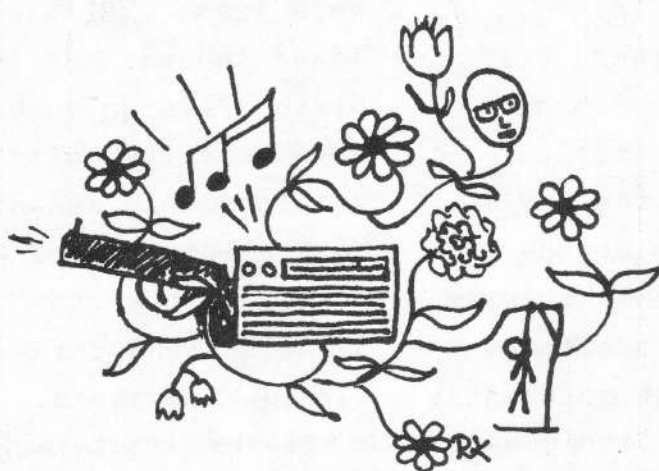
VIIDEN VIIHDETTÄ ESITTÄÄ NYT FRANCIS GOYA.
SALVADORISSA ON MURHATTU KAKSITOISTATUHATTA
SIVIILIÄ.

PRESIDENTTI JA ROUYA MAUNO KOIVISTO MATKUSTAVAT
LAPPIIN HIIHTÄMÄÄN.

OLEMME JUURI KUUNNELLEET VIIDEN VIIHDETTÄ,
SUOMI VOITTI ITALIAN JÄÄKIEKON MM-KISOISSA
NUMEROIN 7-3.

IHANA KUUNNELLA VIIHDETTÄ.

RK

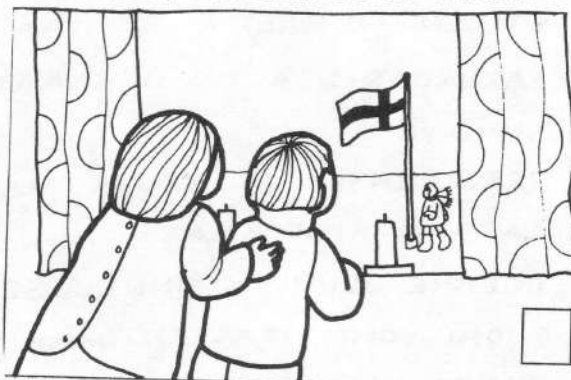
KEVÄTTUULEN

TUOMAA

Kolme kaunista keväistä päivää (21. - 23.4.) vietin Suomen Kirjastoseuran seminaarissa Kirja lapsen ja nuoren maailmankuvan rakentajana. Seminaarin anti oli runsas, mutta en tule tässä jutussa käsittelemään kaikkea mitä seminaarissa tuli esille. Valitsin sellaiset aiheet, jotka antoivat itselleni eniten, ja muitakin osanottajia aiheet tuntuivat erityisesti kiinnostaneen. Seminaarista tehdään Kirjastopalvelussa raportti, josta sitten aikanaan voi lukea tarkemmin seminaarin annista.

Seminaarin ensimmäisenä päivänä oli aiheena maailmankuva. Aihetta käsittelevät Leena Eräsaari Helsingin yliopistosta ja Kerttu Vepsäläinen Joensuun korkeakoulusta. Eräsaari käsittelee maailmankuvaa ja sosialisatioprosessia ja Vepsäläinen maailmankuvatutkimusta.

Kerttu Vepsäläinen tekee yhdessä Annika Takalan kanssa tutkimusta eri maiden aapisten ja ensimmäisten lukukirjojen maailmankuvallisesta sisällöstä. Tämä tutkimus kuuluu Joensuun korkeakoulun kasvatus- ja maailmankuvamuodostusprojektiin. Toinen saman projektin tutkimus on Annika Takalan tutkimus maantieteellisen maailmankuvan spatiaalisista ainek-

sista. Tästä viimeksimainitusta tutkimuksesta on tulossa pian looppuraportti. Takalan tutkimuksessa on piirretty peruskoulun oppilailla karttoja, joista on esimerkkejä Tiede 2/82 -lehdessä. Tässä lehdessä on myös tietoa Takalan tutkimuksesta sekä esitelty, mitä muita maailmankuvan osa-alueita on tutkittu. Myös Kerttu Vepsäläinen kertoi näistä Suomessa tehdyistä maailmankuvatutkimuksista. Hän totesi maailmankuvatutkimuksen olevan kovin hajanainen.

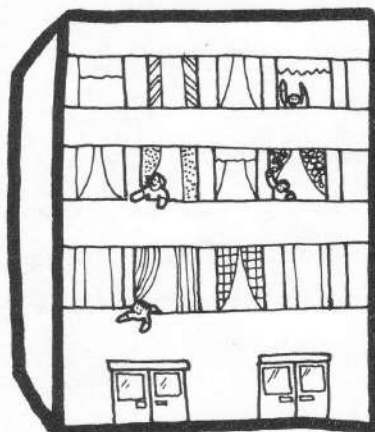
Vepsäläinen korosti, että maailmankuva on maailman sisäinen kuva, joka meillä on. Usein puhutaan, että maailmankuva on vain tiedollinen järjestelmä, mutta se sisältää myös arvot ja tunteet. Maailmankuva ei ole sama kuin maailmankatsomus. Jokaisella on jonkinlainen käsitys maailmasta, mutta maailmankatsomusta (tiettyä ideologista kannanottoa) ei kaikilla ole.

Vepsäläinen kertoi jo edellä mainitusta aapistutkimuksesta, joka on tosin vielä kesken eivätkä tulokset ole vielä kokonaisuudessaan käytettävissä. Aapiset on hankittu yhteistyössä UNESCO-toimikunnan kanssa. Aapisia on saatu Suomeen yli 40 maasta, kun pyyntöjä lähetettiin 70 maahan.

Ongelmia on tutkimusta suoritettaessa ollut, sillä kääntäjiä on ollut vaikea saada, koska samastakin maasta on saatu useita erikielisiä kirjoja.

Tutkimus on lähtenyt kansainvälisyys- ja rauhankasvatus-ideasta. Vepsäläinen sanoi, että he toivovat edes jotenkin vaikuttavansa aapisten tulevaan sisältöön. Tutkimuksen loppuraportti tullaan levittämään UNESCO:n kautta.

Aapisten sisältöä analysoitaessa on kiinnitetty huomio siihen, mitä kerrotaan lähiympäristöistä, miten kuvataan muita seutuja ja onko maapallosta ja avaaruuudesta. Tästä tutkimusaspektista Vepsäläinen käytti nimeä spatiaalinen aspekti. Toinen aspekti on ajallinen aspekti (kuvataanko nykyisyyden lisäksi menneisyyttä tai tulevaisuutta, minkä ikäisiä henkilöitä, mitä kellon-aikoja ja vuodenaikoja kuvataan). Sitten tutkitaan sitä,

miten aapisissa sosiaalis-
tetaan luontoon, yhteiskun-
taan ja kulttuuriin. Tämä
tutkimusaspekti on vaikea ja
laaja. Myös tutkitaan kasva-
tuksen eri osa-alueita, fyy-
sistä, tiedollista, sosiaalis-
emotionaalis-eettistä, uskontoa,
taidetta, käden taitoja ja työ-
kasvatusta, persoonallisuuden

kehitystä, mielenterveyttä ja
kansainvälisyyskasvatusta.

Jonkin verran tuloksia on
Joensuun korkeakoulun kasva-
tustieteiden osaston julkai-
sussa. Vaikka tutkimustulok-
sissa ei tulla yksilöimään,
missä maissa mitään tietoa
on annettu ja millainen
maailmankuva on annettu,
tai missä maassa ovat hyvät
aapiset ja missä huonot, sa-
noi Kerttu Vepsäläinen, että
italialainen aapinen on todel-
la hyvä.

Toisena päivänä aiheena oli
sarjakuvien, lasten- ja
nuortenkirjojen sekä tieto-
kirjojen välittämä maailman-
kuva. Sarjakuvista kertoi
Heikki Kaukoranta Helsingin
yliopiston kirjastosta,
lasten- ja nuortenkirjoista
Minna Vuorinen ja tietokir-
joista Leena Sneck WSOY:stä.

Seminaarissa oli annettu
puheenvuoro myös kolmelle
erilaiselle nuorisokirjai-
lijalle, Anna-Liisa Haakanalle,
Jukka Parkkiselle ja Ritva
Ruhaselle. Anna-Liisa Haa-
kana osallistui myös seminaa-
rin loppuosan ohjelmaan, ja
näin oli osanottajilla enem-
mänkin mahdollisuutta keskus-
tella hänen kanssaan. Haaka-
nan puheenvuorosta jäi mie-
leeni hänen optimisminsa, että
ongelmat ovat ratkaistavissa.

Hänen mielestään tarjotaan kirjoissa väärä kuva, kun loppu on onnellinen. Sillä elämähän jatkuu. Jukka Parkkinen esitti huumoria ja klassikkolainauksia sisältäneessä puheenvuorossaan, että jos ei koskaan lue huonoja kirjoja, ei tiedä lukevansa hyviä kirjoja. Hän myös totesi, että kirjassa on useita tasoja. Nuorempana löydetään toiminnallinen ja vanhempana sitten syvempi taso. Ritva Ruhanen, erityisopettaja, joka kirjoittaa helppolukuisia kirjoja, selvitteli, mitä hän oli kokemuksen perusteella havainnut helposti luettavalta kirjalta

vaadittavan. Hänen mielestään tavuviivakirjat eivät puolla paikkaansa, sillä sellainen lapsi, joka tarvitsee tavuviivoja, ei osaa lukea. Ymmärsin asian niin, että kun lapsi ei varsinaisesti osaa lukea, hän ei myöskään pysty kirjaa omaksumaan, vaikka lukutilanne olisikin hänelle helpotettu. Helppolukuinen kirja on Ruhasen mukaan muutamia asi-

oita mainitakseni helppo alultaan, aiheeltaan läheinen, aito ja kuvituksen on noudatettava tekstiä pikkutarkasti. Ruhanen korosti samaa kuin Parkkinenkin, monitasoisuutta, hänen sanoillaan monikerroksisuutta.

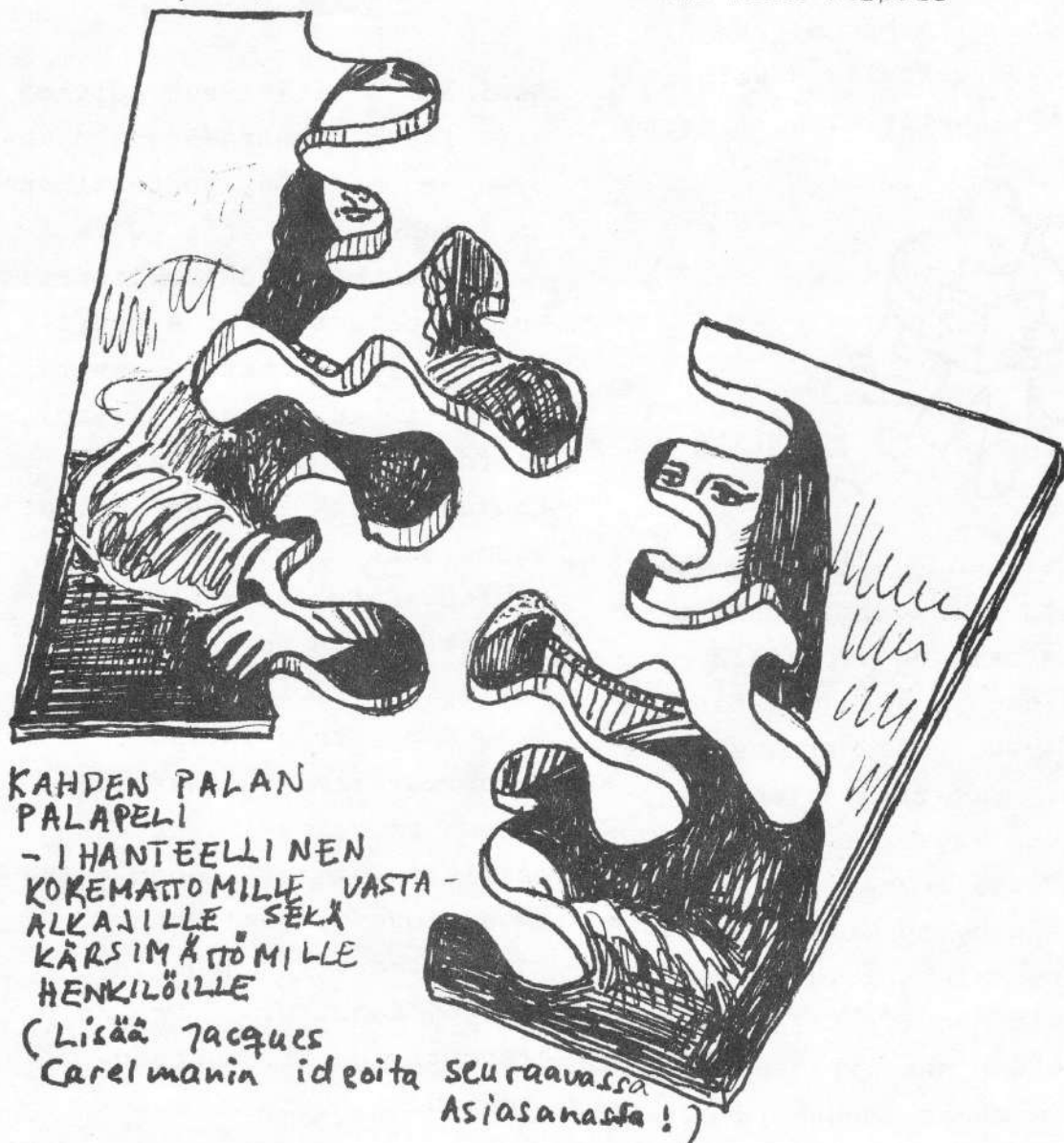

Seminaarin viimeisenä päivänä oli aiheena lastenkirjojen kuvien arvomaailma, josta aiheesta luennoi ja näytti kuvia Maria Laukka Taideteollisesta korkeakoulusta. Aihe osoittautui niin suosituksi, että todettiin kuvituksen olevan seminaarinaihe sinänsä. Laukan näyttämät kuvat olivat vanhemmasta lastenkirjojen kuvituksesta, ja monille osanottajille tuli milloin mukavia, milloin oikein ikäviä muistoja kuvista. Kuvan merkitys tunnekasvattajana on voimakas. Laukka mainitsi varmasti monen muistavan kuvan, jossa Babar-norsu itkee, kun Babarin äiti on ammuttu. Siinä on hienosti kuvattu tunteenilmaisu.

Kuvitusta ei ole tutkittu paljon. Kuvitus ei ole arvostettu taiteenlaji. Pelkästään kuvittajia ei kovinkaan moni taiteilijoista ole ollut. Tyypillinen kuvittaja on yksinäinen ja eristytvä. Hyvin itsenäiset taiteilijat eivät onnistu kuvittajina. Kuvitus on nimenomaan tulkintaa. Nykyisin kuvittajat ovat lisääntyneet, koska erityisesti peruskoulujen oppikirjakuvitus on antanut kuvittajille työtä. Kuvittajat ovat nykyään erikoistunut ammattiryhmä.

Laukka näytti myös vanhoja opetuskuvia, jotka aikanaan korvasivat nykyajan filmit ja diat. Näillä kuvilla on lapsen maailmankuvan muodostamisessa ollut keskeinen merkitys. Oli opetuskuvan Tampere toista kuin nykyinen. Sanoin on vaikea kuvata, mitä kuvissa näimme. Mutta selvästi huomasin, mikä on kuvan vaikutus, millainen se sitten onkaan lapselle, jolle teksti ei vielä suoraan selkene.

Anna-Mari Taipale

PAHKASIKA ON HAUSKEMPI KUIN HALLINTO, MUTTA KYLLÄ HALLINTOKIN
PAHKASIKA ON HAUSKEMPI KUIN HALLINTO, MUTTA KYLLÄ HALLINTOKIN
PAHKASIKA ON HAUSKEMPI KUIN HALLINTO, MUTTA KYLLÄ HALLINTOKIN

ON JOSKUS ERI HAUSKAA
ON JOSKUS ERI HAUSKAA
ON JOSKUS ERI HAUSKAA

Hallinto ei ole yliopistoelämän sydäntä sykahdyttävimpiä aiheita. Kuitenkaan sitäkään ei tulisi hyljeksiä. Hallinto saa usein kylkeensä leiman vaikeaa ja tylsää. Tällainen leimaaminen on siinä mielessä aiheetonta, että hallinnon vieraus johtuu tavasta, jolla sitä harjoitetaan. Hallinnon muodot on sinänsä mielenkiintoinen asia, usein on kuitenkin vaikeaa muodostaa selviä ajatuksia pykäläviidakon keskellä. Leima särkyvää on hallintopakettien kansissa aiheellinen, onhan kyse politiikasta, siitä kuka asioista pääsee päättämään.

Hallinnon rustaaminen on osittain työtä tulevien yliopistosukupolvien hyväksi (kuten myös esim. tutkintojen kehittäminen). Hyvä näin. Hallinnossa on kyse siitä päättävätkö ihmiset omista asioistaan, demokratiaksi sitä yleensä kutsutaan. Jotkut hallinnon muodot kahmaavat päätöksenteon ylätasolle, toisenlainen muoto pyrkii tekemään päätökset yhteisen mielipiteen muodostuksen kautta. Demokraattiseen hallintoon on mahdollista päästä kunhan opiskelijat riittävän voimakkaasti ja joukolla osoittavat halunsa. Tätä voisi kutsua vaikkapa kollektiivisen tahdon ilmaisemiseksi. Ja se olisikin jo hyvä juttu, ei jäisi vetet seisomaan.

Yliopistolle ollaan tekemässä uutta hallintomallia. Työryhmät ovat istuneet ja paperit ovat suhtkoht valmiita. Mitään ei ole kuitenkaan vielä lyöty lukkoon, eihän ehdotelmia ole vielä juurikaan käsitelty "kansan" parissa. Vanha hallintomalli ei ollut sekään erityisen kansanvaltainen, mistä

eräs osoitus on UDK:n poisjääntä laitospuolesta. Mutta useimmilla laitoksilla on kuitenkin kyetty keskustelemaan kiperistä kysymyksistä. Ja laitostasohan on ainoa jolla on mahdollista muodostaa kantoja mielekkäästi ja nautinnolla. Uudessa hallintomallissa on keskeisintä se, että pääehdotuksessa tösvaltaa siirtyisi pois laitoksilta tiedekunta ja ties mille tasolle. Lisäksi tiedekuntataso tulisi olemaan vieläkin professorivaltaisempi kuin nykyään. Toisin sanoen päätöksenteko siirtyisi pois sieltä missä asioita tunnetaan.

Mielestäni tällaisiin suunnitelmiin voi ottaa vain yhdenlaisen kannan ja uskoisin, että suurin osa laitoksien opetushenkilökunnastakin on samaa mieltä. Valtaa on saatava lisää laitoksille, sillä korostettakoon vielä, laitokset ovat ainoa paikka jossa voidaan käydä älyllistä argumentaatiota, tunteellisesta puhumattakaan. Tavoitteeksi sopisi sellaisen laitokokous käytännön luominen jossa päätökset tehtäisiin todella kollektiivisesti.

Tahdoksi voisi myös mainiosti muuttua kysymys yleisestä ja yhtäläisestä äänioikeudesta. Mitä ihmeen demokratiaa se sellainen on jossa 1% äänestäjistä valitsee 30% edustajista kuten nykyisessä kiintiöhallinnossa professoreille on suotu. Professorin ominaispaine opiskelijaan verrattaessa on yli 100 kertainen. Huikeaa. Kysynpähän vaan mitkä ovat ne opiskelijan puutteet jotka estävät häntä osallistumaan päätöksentekoon tasavertaisena ?
 pov